

Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmän uutisviesti

Marraskuu 2009

Numero 2

TERVEHDYS KANSALAISAREENASTA MARRASKUUSSA 2009	1
EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄN JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS	2
EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄ HAASTAA KANSANEDUSTAJAKOLLEGAT VAPAAEHTOISTYÖHÖN - Tiedote 17.11.2009 (Vapaa julkisuuteen)	4
TAPAHTUU VAPAAEHTOISTOIMINNAN VIIKOLLA JOULUKUUSSA 2009	5
VAPAAEHTOISTOIMINTA MAAILMALLA.....	6
EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄN JÄSENET	7
YHTEYSTIEDOT	7

TERVEHDYS KANSALAISAREENASTA MARRASKUUSSA 2009

Tutkimusten mukaan 37 prosenttia suomalaisista osallistuu vapaaehtoiseen toimintaan, mutta 60 prosenttia osallistuisi, jos joku kysyisi. Vapaaehtoistoiminta on yhteiskuntamme hiljainen tukipilari, jota ilman nykyinen arki näyttäisi kovin erilaiselta. Vapaaehtoistoiminta on myös jokaisen kansalaisen kansalaisoikeus. Kun kansalaisten on pitkään pelätty menettävän kiinnostustaan yhteisten asioiden hoitamiseen ja poliittiseen vaikuttamiseen, on tärkeää huomata, että omaan elämään ja läheisiin vaikuttamisen kautta syntyy kestävä kansalaislähtöistä kulttuuria ja yhteiskuntaan osallistumista. Vertaistuki ja ryhmätoiminta luovat pohjaa aktiiviselle kansalaisuudelle, mikä on sosiaalista ja kulttuurista pääomaa. Toimiakseen vapaaehtoistoiminta tarvitsee kuitenkin tukea ja rakenteita. Muun muassa näistä syistä on eduskuntaan koottu vapaaehtoistoiminnalle tukiryhmä, joka järjestäytyi 11.11.2009. Järjestäytymiskokous valitsi ryhmän puheenjohtajaksi Sanna Lauslahden ja varapuheenjohtajaksi Kari Uotilan.

Tukiryhmän kokoajana on toiminut Kansalaisareena ry, joka on Helsingissä toimiva, vapaaehtoistoiminnan verkostoa valtakunnallisesti palveleva informaatio- ja kehittämiskeskus. Kansalaisareenan toiminnan tarkoituksena on edistää kansalaisten aloitteellista, vapaaehtoista ja omaehtoista toimintaa ja osallistumista kansalaistoimintaan sekä edistää kansalaisten näkökulmaa painottavan, hyvinvointia edistävän, sosiaalista pääomaa, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta lisäävän yhteiskunnan rakentumista:

<http://www.kansalaisareena.fi/index.php?sivu=saannot> .

Kansalaisareena koordinoi laajaa vapaaehtoistoiminnan ruohonjuuritasolta nousevaa strategiaprosessia. Strategiaprosessin johto- ja seurantaryhmässä ovat tällä hetkellä mukana seuraavat tahot: Suomen Mielenterveysseura, Asumispalvelusäätiö ASPA, Sininauhaliitto, Kehitysvammaisten tukiliitto, Jyväskylän kaupunki, Suomen Evankelisluterilainen Kirkko, Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK, Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry, Vailla vakinaista asuntoa ry, Kuuloliitto ry, Helsingin kaupungin vapaaehtoistyön neuvottelukunta, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Kehitysyhteistyön palvelukeskus – Kepa ry, Hyvän vanhenemisen tutkimus- ja kehittämiskeskus GeroCenter, VARES –hanke ja verkosto, Oulun Seudun Settlementti ry ja Marttaliitto. Jatkuvasti laajenevassa verkostossa on tällä hetkellä yli 100 yhteisöä mukana.

Vapaaehtoistoiminnan yhteistyöverkosto tarjoaa tukiryhmälle mm:

- Tietoa vapaaehtoistoiminnasta ja tarpeista vapaaehtoistoiminnan kentällä
- Kokemusta vapaaehtoistoiminnasta, mahdollisuutta osallistua vapaaehtoistyöhön ja saada näkyvyyttä sen kautta
- Tavallisen kansalaisen näkökulmaa päätöksentekoon
- Materiaalia ja työkaluja kansanedustajien vaikuttamistyöhön
- Sähköistä tiedotusta
- Konsultoivaa apua – tarjolla erilaisia vapaaehtoistoiminnan osaajia eri sektoreilta
- Alueellisia näkökulmia vapaaehtoistointaan sekä alueellisia vapaaehtoistoiminnan verkostoja

EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄN JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS

11.11.2009 klo 8 - 9 EDUSKUNNASSA, kabinetti A 2

Paikalla eduskunnasta:

Sanna Lauslahti (Kok)
Matti Saarinen (SDP)
Tarja Tallqvist (KD)
Johanna Karimäki (Vihr)
Kari Uotila (Vas)
Anne Juntunen, avustaja (Mikaela Nylander, RK)

Paikalla kansalaisjärjestöistä:

Sinikka Kaakkuriniemi, Vapaaehtoistoiminnan kansallisen strategiahankkeen puheenjohtaja (SMS)
Jatta Vikström, suunnittelija Kansalaisareena ry
Vesa Vattulainen, toimittaja Kansalaisareena ry
Anitta Raitanen, toiminnanjohtaja Kansalaisareena ry, muistion kirjoittaja
Poissa: Miapetra Kumpula-Natri (SDP), Merja Kuusisto (SDP), Satu Taiveaho (SDP)
Katja Taimela (SDP), Hannakaisa Heikkinen (Kesk)

1. Kokouksen avaus

Strategiahankkeen puheenjohtaja Sinikka Kaakkuriniemi avasi kokouksen. Toiminnanjohtaja Anitta Raitanen kertasi lyhyesti miksi eduskuntaan on nähty tärkeäksi perustaa vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä.

2. Tukiryhmän järjestäytyminen

Tukiryhmä valitsi puheenjohtajaksi Sanna Lauslahden ja varapuheenjohtajaksi Kari Uotilan. Sanna Lauslahti siirtyi kokouksen puheenjohtajaksi.

3. Vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen kehittäminen ja tukiryhmän rooli

Käytiin keskustelua tukiryhmän roolista ja toiminnan painopisteistä. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen nähtiin yhteisesti tärkeäksi asiaksi. On tärkeitä, että löydetään yhteiset tavoitteet, joita yhdessä voidaan viedä eteenpäin. Kun vapaaehtoistoiminnasta on yhteinen tahtotila, sitä voidaan onnistuneesti viedä myös poliittisesti eteenpäin. Käytiin keskustelua niistä haasteista, joita yhteisen tahtotilan aikaansaamiseen liittyy ja miten haasteista tehdään onnistumisia. Tukiryhmän sihteerin tehtävät hoidetaan Kansalaisareenassa. Päätettiin, että tukiryhmän jäsenille lähetetään muistion liitteenä taustamateriaaliksi Kansalaisareenan säännöt. Vapaaehtoistoiminnan eduskunnan tukiryhmän työskentelyä valmistellaan Kansalaisareenassa ja vapaaehtoistoiminnan kansallisen strategiahankkeen johto- ja seurantaryhmässä. Päätettiin, että Vapaaehtoistoiminnan kansallisen strategiahankkeen johto- ja seurantaryhmän kokoonpanot tällä hetkellä (ryhmät ovat avoimet) lähetetään tukiryhmän jäsenille muistion liitteenä.

Suunnittelija Jatta Vikström kertoi kansallisen tukirakenteen tilanteesta Suomessa verrattuna muihin Euroopan maihin erityisesti European Volunteer Centren (CEV) marraskuussa Malmössä järjestämän seminaarin aineiston pohjalta. Todettiin, että vapaaehtoistoiminnan sektorirajat ylittävän tukirakenteen kehittämisen osalta Suomi on kehitysmaa, vaikka sektoreiden sisällä tehdään paljon ja monenlaista vapaaehtoistyötä.

Käytiin keskustelua vapaaehtoistoiminnan sektorirajat ylittävän kehittämisen haasteista. Kun vapaaehtoistoiminta ei tällä hetkellä kuulu millekään ministeriölle erikseen ja toisaalta jokainen ministeriö vie sitä oman alueensa sisällä eteenpäin, nähtiin tärkeänä Pyöreän pöydän kokouksen koollekutsuminen. Pyöreän pöydän kokous päätettiin järjestää tammikuun 2010 viimeisellä viikolla (ei tiistaina) teemalla, miten vapaaehtoistoiminnan kehittämisen hallinnointi ministeriöissä/ministeriöiden yhteistyönä tulisi järjestää. Mikä ministeriö voisi kantaa sektorirajat ylittävän vapaaehtoistoiminnan kehittämisen koordinoivastuuta? Miten horisontaalinen vapaaehtoistoiminnan koordinointi tapahtuu suhteessa kuntiin ja järjestöihin. Pyöreän pöydän keskustelulla on myös tiiviit yhtymäkohdat Euroopan vapaaehtoistoiminnan vuoden 2011 tavoitteisiin ja toteutukseen Suomessa.

Yhtenä keskeisenä tavoitteena tukiryhmän toiminnalle on, että seuraaviin puolueiden vaaliohjelmiin saadaan vapaaehtoistyö mukaan. Silloin vapaaehtoistoiminnan kehittäminen saadaan mukaan myös seuraavaan hallitusohjelmaan. Keskustelussa tuotiin esille myös se,

että Vapaaehtoistoiminta tarvitsee ehkä oman vapaaehtoistoiminnan politiikkaohjelmansa vuonna 2012.

Tutustuttiin myös Suomen tähän mennessä suurimpien sektorirajat ylittävien Vapaaehtoistoiminnan messujen (jotka pidetään 1.12. klo 14 – 19) toimintaideologiaan.

Vapaaehtoistoiminnan messujen esite:

http://www.kansalaisareena.fi/enumessut/MENUmessut2009_juliste.pdf

Jatta Vikströmin esitys vapaaehtoistoiminnan tukirakenteen tilanteesta:

http://www.kansalaisareena.fi/Diat_Strategiahanke_041109.pdf

4. Vapaaehtoisuus Euroopassa – Vapaaehtoistoiminnan juhlaseminaari 4.12.2009

Käytiin keskustelua vapaaehtoistoiminnan seminaarista, joka alun perin piti järjestää eduskunnassa. Diana-auditoriossa järjestettävään Vapaaehtoistoiminnan juhlaseminaariin pääsevät puheenvuoron pitämään tukiryhmän edustajista ainakin Sanna Lauslahti, Johanna Karimäki ja Mikaela Nylander. Puheenvuorossa käsitellään sitä minkä/mitkä asiat nostaisin EU:n vapaaehtoistoiminnan valkoiseen kirjaan? Puheenvuoron pitäjien ehdotukset tulee lähettää Kansalaisareenaan 24.11. mennessä, jotta ne saadaan mukaan seminaarissa järjestettävään äänestykseen.

http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistoiminnan_juhlaseminaari_ohjelma_06112009.pdf

5. Muut asiat

Vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä päätti haastaa kansanedustajat tekemään vapaaehtoistyötä yhden päivän vuonna 2010. Haasteen yhteydessä edustajat kutsutaan myös Vapaaehtoistoiminnan messuille etsimään itselleen sopivaa vapaaehtoistyötä.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 8.57.

EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄ HAASTAA KANSANEDUSTAJAKOLLEGAT VAPAAEHTOISTYÖHÖN - Tiedote 17.11.2009 (Vapaa julkisuuteen)

Suomalaisista 37 prosenttia tekee vapaaehtoistyötä, mutta lähes 60 prosenttia olisi valmis tekemään, jos joku kysyisi. Vapaaehtoistoiminta lisää sosiaalista pääomaa ja luottamusta sekä yhteiskunnallista aktiivisuutta.

Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä päätti järjestäytymiskokouksessaan 11.11.2009 haastaa kansanedustajakollegat tekemään vapaaehtoistyötä yhden päivän vuonna 2010 esimerkkinä ja kannustuksena sille työlle, mitä kansalaiset jo tällä hetkellä tekevät.

Vapaaehtoistoiminnan viikkoa vietetään koko maassa joulukuun ensimmäisellä viikolla. Helsingissä järjestetään tähän mennessä laajimmat Vapaaehtoistoiminnan messut 1.12. klo 14 – 19 Vanhalla Ylioppilastalolla. Vapaaehtoistoiminnan 100 näytteilleasettajaa kutsuu kansanedustajat ja kansalaiset etsimään itselleen sopivaa vapaaehtoistyötä. Etukäteen voi käydä tutustumassa itselleen mahdollisesti sopivaan vapaaehtoistointaan osoitteessa <http://www.kansalaisareena.fi/enumessut>.

- On tärkeitä saada kaikki mukaan yhteisiin talkoisiin. Vapaaehtoinen ja omaehtoinen toiminta luo yhteiskuntaamme luottamusta. Omaan elämään ja lähisuhteisiin vaikuttamisen kautta syntyy kestävä kansalaislähtöistä kulttuuria ja yhteiskuntaan osallistumista, korostaa kansanedustaja Sanna Lauslahti, joka on eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmän puheenjohtaja. Varapuheenjohtajana toimii kansanedustaja Kari Uotila.

Lisätietoja eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmästä ja haasteesta kansanedustajille:

Kansanedustaja Sanna Lauslahti, eduskunta, puhelin 050 5122 380.

Toiminnanjohtaja Anitta Raitanen, Kansalaisareena ry, puhelin 050 4420 429

Lisätietoa Vapaaehtoistoiminnan messuista www.kansalaisareena.fi/enumessut

[Alkuun](#)

TAPAHTUU VAPAAEHTOISTOIMINNAN VIIKOLLA JOULUKUUSSA 2009

Perinteistä vapaaehtoistoiminnan viikkoa vietetään koko Suomessa viikolla 49 (ma 30.11 – su 6.12) ja kansainvälistä vapaaehtoistoiminnan päivää 5.12. Teemaviikolle on suunniteltu tapahtumia ympäri maata ja teemaviikon aikana on tarkoitus nostaa yhteiseen keskusteluun vapaaehtoistoiminnan merkitys yhteiskunnassa. Lue lisää http://www.kansalaisareena.fi/index.php?sivu=VET_viikko_09

Helsingissä järjestetään pe 4.12 Kansalaisareenan, SLU:n, STKL:n, Allianssin sekä eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmän yhteistyönä juhlaseminaari, jonka aiheena on tänä vuonna Vapaaehtoisuus Euroopassa. Seminaarissa kysytään kansalaisilta ja päättäjiltä, minkä aiheen nostaisin EU:n Valkoiseen kirjaan:

http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistoiminnan_juhlaseminaari_ohjelma_06112009.pdf. Seminaari perustuu päättäjien ja kansalaisten vuorovaikutukseen. Eduskunnan tukiryhmästä puheenvuoron pitävät ainakin Sanna Lauslahti, Johanna Karimäki ja Mikaela Nylander.

Helsingissä järjestetään Vapaaehtoistoiminnan MENU-messujen yhteydessä ti 1.12.2009 klo 10 - 13 Vapaaehtoistoiminnan innovaatioista tehoa toimintaan - Verkostoitumistilaisuus yrityksille, työyhteisöille ja vapaaehtoisjärjestöille Vanhalla ylioppilastalolla:

http://www.kansalaisareena.fi/Verkostoitumistapahtuma_Helsinki011209_ohjelma.pdf

[Alkuun](#)

VAPAAEHTOISTOIMINTA MAAILMALLA

Vuoden 2006 Eurobarometrin mukaan yli 100 miljoonaa eurooppalaista osallistuu vapaaehtoistoimintaan ja 80% eurooppalaisista pitää vapaaehtoisuutta tärkeänä osana demokraattista yhteiskuntaa (Eurobarometer Report: *Social Reality Stocktaking*, February 2007). Eurooppalaisten vapaaehtoisten yhteenlaskettu työmäärä on valtava.

EU:n päätöksenteossa on jossain määrin huomioitu tämä panos. Amsterdamin sopimuksen pöytäkirjaan (1999) liittyy vapaaehtoistoiminnan julistus, joka tunnustaa vapaaehtoistyön merkittävän panoksen yhteiskunnallisen solidaarisuuden luojana. Siinä todetaan, että EU:n pitää tukea vapaaehtoistyön eurooppalaista ulottuvuutta, joka painottaa erityisesti tiedon ja kokemusten vaihtoa sekä niin nuorison kuin ikääntyneidenkin osallistumista.

Vapaaehtoistoiminnan merkitys on huomioitu mm. komission nuorisopolitiikassa ja sitä koskevissa päätöslauselmissa, urheilun valkoisessa kirjassa, Euroopan Neuvoston päätöslauselmassa epävirallisesta oppimisesta sekä Komission aktiivisen kansalaisuuden edistämispolitiikassa.

EU:n aluekehitysvaliokunta kannustaa jäsenvaltioita sekä alueellisia ja paikallisia viranomaisia tunnustamaan vapaaehtoistyön arvon sosiaalisen ja taloudellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi; työskentelemään yhdessä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa ja kuulemaan mielekkäällä tavalla vapaaehtoissectoria suunnitelmien ja strategioiden kehittämiseksi vapaaehtoistyön tunnustamiseksi, arvostamiseksi, tukemiseksi, helpottamiseksi ja kannustamiseksi; sekä kehottaa jäsenvaltioita luomaan vakaat ja institutionaaliset puitteet kansalaisjärjestöjen osallistumiselle julkisiin keskusteluihin. Näitä keskeisiä tavoitteita, joita järjestöt näkevät tärkeäksi saada myös EU:n vapaaehtoistoiminnan valkoiseen kirjaan ovat mm:

- Vapaaehtoistyön merkittävä osuus sosiaalisen pääoman muodostumisessa on tunnustettava
- Kestävä rahoitus erityisesti hallinnollisiin tarkoituksiin on erittäin tärkeää vapaaehtoisjärjestöille ja vapaaehtoistyölle yleensä
- Vapaaehtoistoiminnalla on tärkeä tehtävä Lissabonin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa
- Vapaaehtoistyö osallistaa kansalaisia suoraan paikalliseen kehitykseen ja on näin ollen tärkeässä osassa kansalaisyhteiskunnan ja demokratian edistämässä
- Vapaaehtoistyöllä on tutkitusti myönteinen vaikutus ihmisten terveyteen.

Lue mietintö kokonaisuudessaan

http://www.kansalaisareena.fi/mietinto_vapaaehtoistyon_roolista_aluekehitysvaliokunta.pdf

EU:ssa on tehty myös päätös EU:n vapaaehtoistoiminnan teemavuodesta 2011. Teemavuoden mietintö löytyy <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0254:FIN:FI:PDF>

YK ja vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Vuonna 2011 vietetään YK:n juhluvuoden 10-vuotissyntymäpäivää, jolloin YK suosittelee kaikille jäsenmailleen aktiivisia toimia vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden lisäämiseksi sekä vapaaehtoistoiminnan

Iso-Britannia: 23 miljoonaa osallistuvaa vapaaehtoista vuosittain = 180 000 kokopäiväistä työntekijää

Belgia: vapaaehtoiset osallistuvat keskimäärin 5 tuntia viikossa = 200 000 kokopäiväistä työpanosta

Puola: 5,4 miljoonaa eli 18,3 % väestöstä teki vapaaehtoistyötä vuonna 2004

tukirakenteiden kehittämiseksi. YK uskoo, että vapaaehtoistoiminnalla on erityisen tärkeä rooli vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa, mutta korostaa, että myös kehittyneissä maissa vapaaehtoistoiminta on yksi demokraattisen järjestelmän kulmakiviä.

YK suosittelee kaikille jäsenmailleen muun muassa

- vapaaehtoistoimintaa tukevan ja edistävän lainsäädännön kehittämistä
- vapaaehtoistoiminnan taloudellisen arvon laskemista sekä sen laskemiseen tarvittavien työkalujen kehittämistä
- vapaaehtoistoiminnan keskusten perustamista ja kehittämistä
- muiden vapaaehtoistoiminnan tukirakenteiden kehittämistä, perustamista ja vahvistamista
- järjestöjen ja yritysten yhteistyön tukemista: jäsenvaltioiden tulisi mahdollistaa ja kannustaa yrityksiä vapaaehtoistoiminnan ohjelmien organisointiin, yhtenä osana niiden yhteiskuntavastuullista toimintaansa
- vapaaehtoistoimintaan liittyvän tutkimuksen tukemista

YK:n yleiskokous toivoo, että kaikki jäsenvaltiot hyödyntäisivät vuoden 2011 yhteistä juhluvuotta ja sen tuomia synergioita osallistumalla juhlaan aktiivisesti omilla tapahtumillaan.

Lue lisää YK:n suosituksista heinäkuussa 2008 julkaisusta raportista:

UN General assembly report: Follow-up to the implementation of the International year of Volunteers –
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/443/14/PDF/N0844314.pdf?OpenElement>
[Alkuun](#)

EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄN JÄSENET

Tukiryhmän jäsenet marraskuussa 2009:

Sanna Lauslahti (Kok), puheenjohtaja

Kari Uotila (Vas), varapuheenjohtaja

Hannakaisa Heikkinen (Kesk)

Johanna Karimäki (Vihr)

Miapetra Kumpula-Natri (SDP)

Merja Kuusisto (SDP)

Mikaela Nylander (RKP)

Matti Saarinen (SDP)

Katja Taimela (SDP)

Satu Taiveaho (SDP)

Tarja Tallqvist (KD)

[Alkuun](#)

YHTEYSTIEDOT

toiminnanjohtaja Anitta Raitanen, 050 442 0429, [anitta.raitanen\(at\)kansalaisareena.fi](mailto:anitta.raitanen(at)kansalaisareena.fi)

suunnittelija Jatta Vikström, 050 590 3322 , [jatta.vikstrom\(at\)kansalaisareena.fi](mailto:jatta.vikstrom(at)kansalaisareena.fi)

[Alkuun](#)